

OLLERUPKURSUS 2014

FAGLIGHED 7. - 11. APRIL

FORDYBELSE

NY VIDEN

INSPIRATION

DEN FRIE LÆRERSKOLE

Svendborgvej 15, Ollerup

5762 Vester Skerninge

www.dfl-ollerup.dk

VELKOMMEN TIL WEB-UDGAVEN AF OLLERUPKURSUS-KATALOGET 2014

Ollerupkurset har eksisteret siden 1976. Den frie Lærerskole har i alle årene dannet rammen om dette unikke faglige kursusforløb og udviklet det i takt med tidens krav til skolen, lærerne og undervisningen. Kendetegnende for Ollerupkurset er velbegrundede, faglige kurser, kvalitet, fordybelse, ny viden og inspiration.

OLLERUPKURSETS FORMÅL ER

- at udbyde en alsidig vifte af velbegrundede, faglige kurser med høj kvalitet i indholdet og i formidlingen
- at være et frit mødested for ansatte fra forskellige skoleformer og institutioner
- at fremme den levende dialog og stillingtagen til aktuelle pædagogiske, didaktiske, skolepolitiske, kulturelle og eksistentielle spørgsmål.

HVEM HENVENDER OLLERUPKURSET SIG TIL?

Ollerupkurset henvender sig til: lærere, ledere, pædagoger og andre interesserede med tilknytning til friskoler og alle øvrige private grundskoler, efterskoler, frie fagskoler, højskoler, produktionsskoler, landbrugsskoler, danske skoler i Sydslesvig, folkeskolen samt ansatte med tilknytning til de frie skoler i de nordiske lande.

KOSTSKOLEKULTUREN

De fleste kursusdeltagere bor på Den frie Lærerskole i kursusugen. Det lader sig gøre, fordi de lærerstuderende fra 1. og 2. årgang er i 3-ugers praktik i den periode, hvor der er Ollerupkursus. Derudover råder Den frie Lærerskole over både enkelt- og dobbeltværelser i kursusafdelingen.

Udover et varieret fagligt udbud, venter der kursusdeltagerne en række kulturelle arrangementer i ugens løb og et inspirerende cafeliv tilrettelagt af studerende ved Den frie Lærerskole.

KURSUSUGEN

Undervisningen er tilrettelagt, så der skal vælges både formiddagsfag (16 lektioner) og eftermiddagsfag (16 lektioner).

Der er ankomst og indkvartering mandag den 7. april mellem kl. 9.00-10.00 og afrejse fredag den 11. april kl. 11.00 efter arrangementet "Grundtvig og kvinderne - en fortælling med musik og sange". Efter arrangementet er der en let anretning i spisesalen.

Mandag den 7. april er der efter velkomsten undervisning på formiddagsholdene. Senere på eftermiddagen skiftes der til eftermiddagsholdene der forsætter frem til kl. 21.15. Dvs. allerede den første dag har alle kursusdeltagere haft deres to valgfag.

Tirsdag og resten af ugen starter vi fælles med "Ved dagens begyndelse" i skolens foredragssal. Herefter er der undervisning på valgholdene.

PROGRAM FOR ANKOMSTDAGEN

MANDAG DEN 7. APRIL

Kl. 09.00-10.00	Ankomst og indkvartering. Kaffe med brød
Kl. 10.10	Velkomst til Ollerupkursus 2014.
Kl. 10.45-12.15	Formiddagshold
Kl. 12.20	Middag
Kl. 13.30-15.00	Formiddagsholdene fortsætter
Kl. 15.00	Kaffe/te og fordeling på eftermiddagshold
Kl. 15.30-17.00	Eftermiddagshold
Kl. 17.15-18.00	Svømning, idræt, gåture. Cafeerne er åbne.
Kl. 18.15	Aftensmad
Kl. 19.45 -21.15	Eftermiddagshold Cafeerne åbner

HVERDAGENS RYTME RESTEN AF UGEN

Kl. 07.25	Morgenmad
Kl. 08.10	"Ved dagens begyndelse"
Kl. 08.45 -12.15	Formiddagsfag
Kl. 12.20	Middag
Kl. 13.30 -17.00	Eftermiddagsfag
Kl. 17.15	Svømning, idræt, gåture. Cafeerne åbner
Kl. 18.15	Aftensmad
Kl. 20.00	Aftenarrangement. Cafeerne åbner

	FORMIDDAG		EFTERMIDDAG
1	Matematik. Det er tanken der tæller – i matematik <i>Bent Lindhardt</i>	1	Inklusion <i>David Lindekilde og Birgitte Madsen</i>
2	Biologi, geografi, fysik/kemi. Fællesfaglig naturfagsundervisning <i>Keld Nørgaard, Gurli Høier, Joakim Rask, Erik Jørgensen, Jørn Mathiesen</i>	2	Nye måder at motivere eleverne på med pædagogisk IT <i>Jakob Steensig</i>
3	Soundpainting - et musikalsk tegnsprog. Træn improvisation og sammenspil med Soundpainting <i>Gustav Rasmussen og Ketil Duckert</i>	3	Fortælling og de nordiske myter <i>Bent Hansen</i>
4	Ipad i undervisningen - når IT bliver usynlig <i>Jakob Steensig</i>	4	Teater - med kroppen på scenen - fysisk skuespil i skolen <i>Astrid Gulddammer</i>
5	Maleri som brobygger - ord i billeder og billeder i ord <i>Dorthe Berg</i>	5	Godt lederskab. Et kursus om ledelse til dig som overvejer at tage lederskabet på dig <i>Ole Pedersen</i>
6	Den internationale dimension - verden ind i skolen, skolen ud i verden <i>Arrangør: De Frie Skolers internationale udvalg Jakob Clausager Jensen og Tove Heidemann</i>	6	Udvikling og læring med baggrund i Steinerskolernes pædagogik <i>Mette Jacobsen og Stig Nielsen</i>
7	Grønne læringsrum <i>Lars Kjær Larsen</i>	7	Friluftsliv <i>Henrik Kalckar Hansen</i>
8	Aktivitetsudvikling i fremtidens skole <i>René Gøttler Nielsen og Jonathan Lilliendal</i>	8	Grafik – collografi, koldnål og fotooverførsler. <i>Ann-Kerstina Nielsen</i>

Heldagskursus: Begynd på en pædagogisk diplomuddannelse, der i særlig grad omhandler de frie skoler.

NB: Se nærmere beskrivelse i den elektroniske udgave eller gå direkte ind på www.dfl-ollerup.dk og læs mere om diplomuddannelserne. Særligt ansøgningskema og pris.

FORMIDDAGSFAG

1. DET ER TANKEN DER TÆLLER – I MATEMATIK

Vi vil sammen gennem leg, undersøgelser, diskussion og foredrag bevæge os ind i en for mange elever besværlig verden af abstraktioner - og forsøge at finde nye og bedre veje at gå.

Under kurset vil vi:

- Afklare hvad et moderne skolefag i matematik kan være og bl.a. se på hvordan vi kan højne forståelsen gennem sprog og mundtlighed, herunder hvordan vi håndterer den nye trend om faglig læsning.
- Afprøve ideer til at afhjælpe forståelsesproblemer omkring udvalgte matematiske begreber med særlig fokus på tallenes verden og forslag til anvendelsen af IT som middel til større fordybelse.
- Indkredse hvad vanskeligheder i matematik kan være - hvilke kendetegn det har og hvordan vi kan diagnosticere det hensigtsmæssigt.

Det vil være hensigtsmæssigt at man medbringer bærbar computer, lommeregner, diverse redskaber som vinkelmåler og derudover gåpåmod og godt humør.

Underviser: Bent Lindhardt, lektor fra læreruddannelsen i Holbæk.

2. FÆLLESFAGLIG NATURFAGSUNDERVISNING -BIOLOGI, GEOGRAFI, FYSIK/KEMI

Hvordan laver vi en fællesfaglig naturfagsundervisning, hvor fagene geografi, biologi og fysik/kemi indgår ligeværdigt, ud fra hvert fag i styrket samarbejde?

I 2013 blev der meldt ud, at nu kom der en fællesfaglig naturfagsprøve. Den er foreløbig blevet udsat; men allerede fælles mål fra 2009 giver mulighed og forlanger styrket samarbejde mellem naturfagene. På kurset vil vi gå i dybden med spørgsmålene: hvorfor fællesfagligt, hvordan i forhold til skole og kolleger og hvorledes i forhold til eleverne?

- På 1. kursusdag vil fagkonsulent i naturfag, Keld Nørgaard, komme ind på de overvejelser og erfaringer, man i ministeriet og blandt eksperter har gjort sig omkring et fællesfagligt samarbejde.
- 2. kursusdag vil kollegerne Gurli Høier og Joakim Rask fra Hellerup Skole fortælle om deres erfaringer med fællesfagligt samarbejde, naturfagsprøve, naturfagskanon og erfaringerne med udviklingsprojektet Naturium.
- På 3. kursusdag skal du selv have hænderne, kroppen og hovedet med i praktisk, konkrete forløb. Erik Jørgensen, museumsformidler ved Energimuseet ved Tange, Bjerringbro vil præsentere, inspirere til og igangsætte forløb, der kan anvendes i et fællesfagligt undervisningsforløb.
- 4. kursusdag skal du igen på banen. I samarbejde med dine medkursister skal I tilrettelægge fællesfaglige undervisningsforløb, som I kan præsentere for kurset. Vi gemmer forløbene, ideerne, og tips i en fælles vidensbank. Etablering af netværk til fremme og støtte af fællesfagligt samarbejde er et ønskværdigt mål for dagen.

Kurset afsluttes med evaluering af forløbet. Oplæg mm. Jørn Mathiesen, Den frie Lærerskole. Kurset henvender sig til udskolingslærere i fagene biologi, geografi, fysik/kemi og andre interesserede.

Undervisere: Kursuslærere: Keld Nørgaard, fagkonsulent i Undervisningsministeriet, Gurli Høier, Joakim Rask, begge undervisere på Hellerup skole, Erik Jørgensen, Energimuseet ved Tange, samt Jørn Mathiesen, seminarielærer ved Den frie Lærerskole.

3. **SOUNDPAINING – ET MUSIKALSK TEGNSPROG**

Træn improvisation og sammenspil med Soundpainting - det er sjovt, kreativtstimulerende, skaber nærvær og et naturligvis engagement hos alle deltagere. Med Soundpainting inkluderes alle - også på tværs af instrumentale færdigheder - og soundpainting retter sig mod undervisningen på alle klassetrin. I lærer at dirigere og deltager også som en del af orkestret i undervisningen.

Undervisere: Gustav Rasmussen og Ketil Duckert. De har netop udgivet den første undervisningsbog i Soundpainting "Soundpainting - improvisation og sammenspil". Interesserede kan købe bogen hos Edition Wilhelm Hansen.

... det er sjovt,
kreativtstimulerende,
skaber nærvær...

4. IPAD I UNDERVISNINGEN – NÅR IT BLIVER USYNLIG

Dette kursus vil tage deltagerne på en rundtur i de muligheder brugen af tablets kan give til den daglige undervisning.

Brugt rigtigt kan teknologi understøtte autentiske, engagerende arbejdsformer, der ikke blot gør undervisningen mere interessant, men også højner fagligheden og styrker de bløde kompetencer.

Kurset klæder deltagerne på til at:

- Facilitere og inspirere elevernes læring og kreativitet.
- Inspiration til mobil læring og undervisning på tværs af fysiske rammer.
- Styrke elevernes evne til formidling via digitale medier.
- Konkrete ideer til brugen af iPads i den daglige undervisning.
- Metoder og arbejdsgange til deling og evaluering af elevproduktioner.
- Kendskab til de medfølgende apps, samt 3. parts apps.

Dette kursus er for alle og der kræves ingen forudgående kendskab til iPad.

Underviser: Jakob Steensig.

5. MALERI SOM BROBYGGER – ORD I BILLEDER OG BILLEDER I ORD

Kurset vil arbejde i det kreative sammenstød mellem kunstfaget og andre fag som dansk, engelsk, tysk m.m. Hvordan kan maleriet bruges til at fortolke og forstå digte, sange og litteratur på nye måder? Vi vil arbejde med konkrete teknikker og metoder til at indarbejde tekststykker i maleriet, så teksten får en dobbeltfunktion som både ornamentik og betydnings-giver. Vi vil også arbejde med teknikker og metoder til at slippe sproget løs i billedkunsten ved at sætte fuld skrue på associationer og metaforer. Desuden vil vi gennemgå de grundlæggende maleteknikker så som akvarel, acrylmaling, ægtempera, blyant m.m.

Kursets formål:

- At give deltagerne ideer til at styrke undervisningen i kunst og maleri.
- At lade deltagerne arbejde med deres eget personlige kunstneriske udtryk.

Dagsrytme:

- Opvarmning

Vi vil hver dag starte med en kunstnerisk/kreativ "komme-til-stede"-øvelse, som kan anvendes i egen undervisning.

- Maleri med tema

Hver dag vil der blive introduceret nye metoder og teknikker til at arbejde med forholdet mellem maleri og sprog.

- Vi vil desuden arbejde med logbøger

Dvs. en oversættelse af tanker, oplevelser og erfaringer til konkrete ideer som kan bruges i hverdagen.

Max: 16 deltagere

NB: Ekstra pris til tekst, kompendier, mv.

Deltagerne skal forvente en ekstra udgift på ca. 500 kr.

Underviser: Dorthé Berg, billedkunstner.

6. **DEN INTERNATIONALE DIMENSION** **– VERDEN IND I SKOLEN, SKOLEN UD I VERDEN**

Mål og læringsudbytte

Målet er, at deltageren kan udvikle kompetencer i arbejdet med internationale skoleprogrammer, partnersøgning, internationalisering af egen skole og internationale skolesamarbejdsprojekter. Kurset henvender sig til lærere og ledere, der ønsker at udbygge egne kompetencer til at inddrage internationale og interkulturelle erfaringer i sin egen organisation og pædagogiske praksis. Det være sig internationale læringsmiljøer på skolen, viden om online samarbejde i undervisningen samt ikke mindst en udveksling med projekt tilpasset den daglige undervisning.

Viden

- Indsigt i teorier om tilegnelse af interkulturelle kompetencer.
- Forstå og reflektere over rammer og muligheder i internationale skoleprogrammer.
- Indsigt i de mange muligheder man har for at få verden ind på skolen uden at skulle ændre skolens profil eller dagligdag.

Færdigheder

- Udvikle og organisere læseplansarbejde med internationale og interkulturelle perspektiver.
- Gennemføre partnersøgning og efterfølgende online samarbejde via diverse IT værktøjer.
- Viden om allerede afprøvede projekter og erfaringer fra andre skoler.

Kompetencer

- Virke som interkulturel forandringsagent i egen organisation.
- Virke som vejleder og innovator i skolens internationale udvalg samt i stand til at indgå i internationale og interkulturelle samarbejdsprojekter.

Kan tilrettelægge og gennemføre interkulturelle læringsaktiviteter med fokus på elevernes tilegnelse af interkulturelle kompetencer.

Indhold

Globaliseringsteorier og generel samfundsudvikling; interkulturelle kompetencer; prioriteringer, midler og effekt af internationalisering og interkulturel læring; erfaringer fra internationaliserede skoler; partnersøgning; rammer og muligheder i internationale skoleprogrammer; face-to-face og online samarbejde; internationalt læringsmiljø på skolen.

Undervisere: Tove Heidemann, Ph.D, Head of International relations, UC-Syddanmark, Haderslev. Siden slutningen af 1980'erne har Tove Heidemann arbejdet med internationalisering i uddannelserne. Som projektleder, som journalist, som forsker, som underviser, som konsulent, som "policymaker", og de seneste 8 år som leder af internationaliseringen på UC- Syddanmark. Jakob Clausager Jensen, konsulent for internationale aktiviteter i Efterskoleforeningen. Jakob har været efterskolelærer og international koordinator med fokus på internationalt samarbejde online såvel som face-to-face på efterskoler med en international profil fra 2001-2009 – herefter har fokus været på efteruddannelse af lærere i forhold til mulighederne for internationalt samarbejde.

Arrangør: De Frie Skolers internationale udvalg

7. GRØNNE LÆRINGSRUM

På kurset arbejdes både i teori og praksis. Målet er, at deltagerne kan tage hjem og starte deres egne skolehave-projekter - i stor eller lille skala.

På kurset arbejdes med:

- Hvordan haverne i omfang og størrelse kan indrettes til den enkelte friskole. Der gives vejledning, råd, eksempler på så-plan, årstidernes cyklus, organisering, lugning og høst.
- Hvorfor udeaktiviteter og udelege er særligt velegnede i forbindelse med arbejdet med skolehaverne og dermed kan bidrage til børnenes fysiske og psykiske sundhed.
- Hvordan udemad kan organiseres, planlægges og laves med udgangspunkt i havernes og børnenes egne plantede, passede og høstede grøntsager. Eksempler afprøves.
- Hvilken ude-didaktik og ude-pædagogik der kan anvendes og dermed skabe sammenhængen mellem miljø, trivsel og læring. Eksempler på haverne inddragelse i friskolens undervisning.

Sidst men ikke mindst videregives – gennem ord og billeder - erfaringer fra "Jellings have- projekt", hvor bl.a. Jelling Friskole deltager. Samtidig gives der indsigt i resultater fra evalueringsrapport om temaet.

Underviser: Lars Kjær Larsen, master i sundhedspædagogik. Underviser på UC-Lillebælt i sundhed, krop, bevægelse.

8. **AKTIVITETSUDVIKLING I FREMTIDENS SKOLE**

Aktivitetsudvikling er en proces, hvor man opfinder nye aktiviteter eller justerer kendte aktiviteter til bestemte målgrupper, i bestemte sammenhænge med bestemte mål for øje. Det gør aktivitetsudvikling til et højaktuelt tema for lærere.

Det kan være vejen til at udvikle en (idræts)undervisning, hvor alle elever kan inkluderes i samme aktivitet. Derudover kan det gøre læreren kompetent til at inddrage relevant fysisk aktivitet i den boglige undervisning. Derfor er kurset for såvel idrætslærere som lærere i andre fag.

Aktivitetsudvikling tilbyder konkrete, innovative redskaber til såvel lærere som elever. Vi vil have fokus på kompetenceudvikling af deltagerne indenfor aktivitetsudvikling, samt udarbejdelse af såvel en aktivitetsbank som et længerevarende forløb, som kan tilpasses de enkelte klassetrin.

Teorien og erfaringen omkring aktivitetsudvikling bygger på den nyeste viden på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, hvor underviserne selv har deres daglige gang.

Hvis du vil være en del af den nyeste udvikling indenfor fysisk og kropslig aktivitet i skolen, så er kurset i aktivitetsudvikling lige noget for dig!

Undervisere: René Gøttler Nielsen & Jonathan Lilliendal, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

EFTERMIDDAGSFAG

1. INKLUSION I HVERDAGEN

Kurset er et praksisnært kursus der tager udgangspunkt i den inklusionsstrategi, som Odense Kommune har vedtaget på baggrund den nye folkeskolelov, nyere forskning, praktisk viden og erfaring med inklusionsbegrebet. På baggrund af inklusionsstrategien arbejder Center for Inklusion/PPR i Odense Kommune med mange forskellige elementer, bl.a. kompetenceudvikling for de professionelle i skolen, ledelsessparring og forældreinddragelse samt forebyggende konfliktløsning mellem elever og de professionelle.

Et fælles fokus med de professionelle er inklusionstrekanten der består af relationskompetence, klasserumsledelse og didaktisk kompetence. Dette skal ses fra et systemteoretisk perspektiv (Nordahl, 2011).

Omdrejningspunktet for kurset vil være inklusionsstrategien fra Odense Kommune, som indeholder disse fem elementer:

- Ledelsen er nøglen
- De professionelles samarbejde
- Forældre er en aktiv ressource.
- Børn og unge føler sig anerkendte i udviklende og forpligtende fællesskaber
- Afsæt i børn og unges styrker og potentialer

Med udgangspunkt i den nyere forskning samt daglig praksis vil kurset sætte fokus på:

- De professionelles kompetencer, hvad virker?
- Praksisnær kompetenceudvikling, feedback og refleksion over egen undervisning
- Forebyggende konfliktløsning (Ross W. Green, 2009)
- Inklusion set fra organisationens perspektiv
- Forældreinddragelse, en ressource der bør bruges aktivt
- Hvad skaber fællesskaber?

Kurset vil være tilrettelagt som en vekselvirkning mellem teori, gruppeoplæg, refleksionsrum og eksempler fra hverdagen.

Undervisere: David Lindekilde, psykolog, leder PPR Børn og Unge og Birgitte Madsen, Centerchef, Center for Inklusion, Odense kommune.

2. NYE MÅDER AT MOTIVERE ELEVERNE PÅ MED PÆDAGOGISK IT

Kurset skal give deltagerne indblik i og kompetencer til at anvende pædagogisk IT som kan fremme elevernes engagement, faglighed og motivation i de enkelte fag. Pædagogisk IT vil i særlig grad give eksempler på, hvordan undervisningsforløb kan tilrettelægges efter en aktionspræget tilgang til elevernes videntilegnelse og forståelse af denne.

Vi skal præsenteres for og drøfte konkrete eksempler på ombearbejdede og nydesignede undervisningsforløb, der har haft en god motiverende virkning på elevernes motivation. Kursusdeltagerne medbringer egne undervisningsforløb, som ønskes ombearbejdet og afprøvet med nye metodiske og IT-baserede tilgange til motivation og videntilegnelse. Kurset henvender sig til lærere på alle klassetrin.

Indhold

- Læringsteori og øvelser.
- Hvordan kan der arbejdes med "ugooglebare" elevopgaver.
- Hjælp til bearbejdelse af målsætninger, materialer, elevopgaver til egen undervisning.
- Viden- og erfaringsudveksling. Nye undervisningsforløb præsenteres og drøftes.

Hver deltager medbringer egen Ipad og konkrete undervisningsforløb, som man ønsker at bearbejde og designe med IT-pædagogiske værktøjer i kursusugen. Hermed kan du rejse hjem med dine egne nye inspirerende konkrete undervisningsforløb og begynde at gøre erfaringer med dem.

Underviser: Jakob Steensig suppleret med gæstelærere.

3. **FORTÆLLING OG DE NORDISKE MYTER**

Trænger du til et brush up på de nordiske myter og på at pudse fortællestilen af? Fortælling er et håndværk, enhver kan lære det. Med udgangspunkt i de nordiske myter arbejder vi med at udvikle og finde deltagernes egen fortællestil. Eneste forudsætning er lysten til at fortælle og til at grave i det skatkammer af historier, som alle er udstyret med.

Kurset er praktisk, gennem et utal af fortælleøvelser dykker vi ned i det skatkammer af fortællinger, som den nordiske mytologi består af. Vi arbejder med både forskellige måder at begynde og slutte en historie på, temposkift, husketeknikker, person- og stedbeskrivelser. Vi kommer omkring rigtig mange myter, og teorien kobles hele tiden på de enkelte aktiviteter, og der gives praktiske bud på, hvordan fortælling kan bruges i undervisningen, både af læreren og af eleverne.

Fortælling skal være sjovt, derfor eksperimenterer vi med forskellige virkemidler, fortællerum, inspirationer og genrer, hele tiden på jagt efter den enkelte deltagers fortællestil. Det hele foregår i trygge rammer, hvor der primært fortælles to og to, men senere på kurset får alle deltagerne også feedback.

Underviser: Bent Hansen er friskolelærer og seminarielærer på Den frie Lærerskole i fortælling. Han har skrevet mange artikler om fortælling i de frie skoler og dets comeback i det nye årtusinde.

4. **TEATER – MED KROPPEN PÅ SCENEN**

Fysisk skuespil i skolen

Teater er noget man kigger på, og drama betyder handling. På dette kursus vil vi arbejde med kroppens handlinger - på scenen såvel som i øvesalen. Her vil vi lave øvelser med en fysisk indgangsvinkel til ny inspiration i teaterarbejdet med børn og unge. Vi skal selv på gulvet og udforske forskellige teaterudtryk, der har kroppen som det primære udgangspunkt for at skabe handlinger. Vi skal lave 'koreografier' med kroppen, som enten kan stå for sig selv eller blive til en ekspressiv scene med tekstdialog. Øvelserne er hentet fra bl.a. Odin Teatret og Michail Chekov samt nyere hybridformer inden for teater og performance.

Du vil på kurset også få inspiration til arbejdet med fællesscener, hvor man skal have mange elever til at foretage sig noget samtidigt samt performative elementer i en forestilling.

Og selv om vi skal arbejde fysisk, er der intet krav om 'god fysik'!

Underviser: Astrid Guldhammer, uddannet dramaturg og nuværende børnekulturkonsulent i Aarhus samt tidligere teaterlærer på Herning Højskole. Underviser på Diplomuddannelsen i Teater og Drama på Den frie Lærerskole/UC Lillebælt samt på Masteruddannelsen i Design og ledelse af kreative processer på Aarhus Universitet.

5. **GODT LEDERSKAB**

- Et kursus om ledelse til dig som overvejer at tage lederskabet på dig.

Der er brug for ledere til de frie skoler, og der bliver brug for at udvikle lederskabet de kommende år. Kurset henvender sig til alle, som er nysgerrige på at tale om ledelse og har lyst til at sætte sig selv på spil i dette perspektiv. Vi vil arbejde med, hvad vil det sige at være leder, og hvad det er en leder laver, som andre ikke gør.

På kurset vil vi se på lederskabet ud fra:

Den personlige udfordring:

- Hvorfor vælge at blive leder?
- Når ledere skal motivere medarbejdere, hvad motiverer så ledere?
- Lederfortællinger fra de frie skolers tradition
- Ledelse og etik

Organisationen:

- Værdibaseret ledelse
- Ledelsesfilosofi og Teori U
- Medarbejdersamtaler og udvikling

Ledelse som profession:

- Kommunikation og motivation
- Ledelse i konflikt og modstand
- Netværk og udvikling

Vi vil arbejde med holdninger til ledelse, og søger at behandle spørgsmål og myter om ledelse gennem samtaler, oplæg, drøftelser, cases, essays m.v. Vi forventer at du møder med et åbent sind og lyst til at lade dig udfordre sammen med andre, som deler din nysgerrighed.

Rough, Tough and Tight

Underviser: Ole Pedersen, forstander, Den frie Lærerskole – suppleret af gæstelærere.

6. **UDVIKLING OG LÆRING MED BAGGRUND I STEINERSKOLERNES PÆDAGOGIK**

Ved 12-års alderen begynder barnet at forholde sig til tid og rum ud fra en vis kausalitet: Noget, der er hændt i tidligere tider, kaster sine virkninger ind i nutiden - og det som skete dengang, havde igen sine årsager.

Vi vil på kurset dykke ned i historien i tiden fra Det Antikke Grækenland til Den Industrielle Revolution, og gennem biografier og kunstneriske øvelser fordybe os i de kulturimpulser, som udfoldede sig i de forskellige perioder under bestemte geografiske vilkår.

Hånd i hånd med historiestoffet går den første, elementære fysik- og kemiundervisning. Vi vil gennem kunstneriske øvelser og enkle praktiske forsøg arbejde med, hvordan natur- og samfundsfagene på dette trin kan virke understøttende for tænkningens udvikling hos eleverne. Kurset giver rig mulighed for samtale og udveksling af gode ideer til opbygning af periodeundervisning og tværfaglighed.

Kurset henvender sig til alle friskolelærere, ikke kun til Steinerlærere, som søger fordybelse af deres fag og inspiration til deres undervisning.

*Undervisere: Mette Jacobsen, lærer ved Kristofferskolen, Roskilde, gennem mange år.
Stig Nielsen, arkitekt og lærer ved Kristofferskolen og tidligere Michaelskolen.*

7. **FRILUFTSLIV TIL HVERDAGSBRUG**

Kurset henvender sig til dig, der gerne vil ha' praktiske ideer, lidt teknik og nogle nye vinkler på basisområderne indenfor friluftsliv i undervisningssammenhæng. Vi vil tage udgangspunkt i friluftsliv, som kan praktiseres i skolens nærområde uden specielle forudsætninger. Vi vil bla. arbejde med følgende emner:

(I kursiv angivet eksempler på konkrete øvelser)

- Bållege og bålmad (*bålstafet, brug af strygestål, mad på trangia, pandekager med naturfyld*)
- Rafteopgaver og besnøringer (*raftetårn og "hemmelige huler"*)
- Simple tovbroer, sansebaner og andre reblege (*opsætning af sansebaner, brug af taljer til løft og træk*)
- O-løbslege og GPS (*millitærleg og GPS løb*)
- Naturoplevelser i friluftsliv (*"naturen netop nu", stillesidning*)
- Teambuilding med friluftsliv (*eks. på konkrete øvelser ligger under de forskellige emner*)

Inspirationsudflugt til natur- og friluftsområdet Tarup-Davinde på Midtfyn.

Se hjemmesiden www.oversoeogland.dk

I forbindelse med kurset vil du få et lille kompendie indeholdende øvelser og materialer.

NB: Husk praktisk udendørspåklædning.

Underviser: Henrik Kalckar Hansen, naturvejleder på Naturskolen Ålækkestedet, Friskolelærer og seminarielærer ved Den frie Lærerskole i friluftsliv.

8. **GRAFIK – COLLOGRAFI, KOLDNÅL OG FOTOOVERFØRSLER**

Enkle trykteknikker på pap-plader, plexiglas og papir.

Du får mulighed for både at arbejde med plantryk og dybtryk, at kombinere forskellige trykteknikker, foruden en grundig indføring i det håndværksmæssige, som netop gør det grafiske udtryk så rent og nærværende. Man behøver ikke at være en god tegner eller på anden vis være kvalificeret for at lave god grafik. Umiddelbarhed og nysgerrighed overfor materialet og teknikkerne gør, at det simple og enkle ofte virker bedst.

Et kursus, hvor du dels får:

- Et grundigt indblik i de forskellige grafiske teknikker.
- Mulighed for at eksperimentere med- og mikse teknikkerne.
- Inspiration til at bruge grafikken i undervisningen.

Man vil i løbet af kurset beskæftige sig med tryk på pap og anden emballage, plexiglas og papir. Isætning af andre papirkvaliteter (chine collé), samt efterbehandling med transparente farver.

Max. 16 deltagere

Materialeudgifter 350,-

Underviser: Ann-Kerstina Nielsen- Møllergade 21 c – 5700 Svendborg

Tlf 20707838 – info@ann-kerstina.dk – www.ann-kerstina.dk

Ann-Kerstina har siden midten af 90'erne dagligt arbejdet med og undervist i grafik. Er formand for SAK's Grafiske Kælder og indehaver af Grafik Galleri 21 C i Svendborg. Har gennem årene deltaget på forskellige danske og internationale udstillinger, se: www.ann-kerstina.dk

HELDAGSKURSUS

PÆDAGOGISK DIPLOMUDDANNELSE

Hvis du går med planer om at begynde på en Pædagogisk Diplomuddannelse (PD), der i særlig grad kommer i dybden med at udfordre de frie skoler, så er her en god mulighed for lærere og ledere i alle de frie skoler og i folkeskolen.

I Ollerupkursusugen udbydes et af modulerne **”Grundtvig og Kolds ideverden”** i den Pædagogiske Diplomuddannelse der har den fælles overskrift **”De frie skolars tradition og pædagogik”**. Man kan nøjes med at tage dette ene modul. De andre moduler i denne PD bliver udbudt over de efterfølgende 3 år, så de kan følges på deltid således at man kan have sit lærer- eller lederarbejde ved siden af. Alle modulerne udbydes som internater og foregår på Den frie Lærerskole. Der udbydes typisk et modul pr. semester. Undervisningen er tilrettelagt, så den kan afvikles over to internater der ligger fra onsdag – fredag. Hvert modul afsluttes med opgaveskrivning og eksamen i modulet.

Det særlige ved denne Pædagogiske Diplomuddannelse er, at værdierne i den frie skoletradition udfordres af modernitetsforskning og nyere pædagogiske tænkere samt den nyeste forskning i undervisning og læring.

PD-uddannelsen undersøger livs- og skolesyn samt praksis, fortællingen og det narrative, læreridentitet, faglige/didaktiske problemstillinger, barnesyn og dannelsessyn, ledelse og samarbejde, medborgerskabsaspektet og den mellemfolkelige oplysning.

Uddannelsen udbydes i et samarbejde mellem Den frie Lærerskole og University College Lillebælt. Find yderligere information om uddannelsen, moduludbud, pris, ansøgningskema på www.ucl.dk/pd og på www.dfl-ollerup.dk

LÆS MERE HÉR

PRAKTIKANTORDNING

I læreruddannelsen på Den frie Lærerskole skal de studerende på 1. og 2. årgang ud i 3-ugers praktik. Praktikperioden er placeret, så den afvikles samtidig med Ollerupkurset. Skolerne kan på den måde tilbyde en praktikplads til en studerende i tre uger, hvor praktikanten overtager undervisningen i den sidste uge, når læreren tager på kursus. Vi prøver så vidt muligt at sørge for at alle kursister kan benytte denne mulighed.

Skolerne er meget velkomne til at tilbyde praktikpladser til de studerende, selv om de ikke sender medarbejdere på Ollerupkursus. Vi har erfaring for, at det er en god måde at tilrettelægge undervisningen i de tre uger så praktikanten følger læreren i de første to uger og forbereder i samarbejde med denne overtagelsen af undervisningen den tredje uge.

Skoler, der ønsker at tilbyde en praktikplads, skal udfylde en tilmeldingsblanket, hvoraf det skal fremgå, hvilke fag/klassetrin praktikanten skal overtage, og om der er mulighed for fleksibilitet. En nærmere beskrivelse af rammer og indhold vedr. praktikordningen følger, såfremt der indgås en aftale om praktik. Det vil være en stor hjælp, hvis skolen kan tilbyde logi til praktikanten.

Fristen for at tilbyde en praktikplads er fredag den 10. januar 2014.

Skolen vil senest i uge 6 få besked om, hvorvidt læreren/skolen har fået en praktikant, og vil i givet fald blive kontaktet af praktikanten inden udgangen af februar måned.

TILMELDING TIL PRAKTIKANTORDNING

Mail til tkk@dfll-ollerup.dk

PRAKTISKE INFORMATIONER OM KURSERNE

Undervisningen

Formiddagshold: 16 lektioner á 45 min.

Eftermiddagshold: 16 lektioner á 45 min.

Hver deltager vælger et formiddags- og et eftermiddagsfag svarende til 32 lektioner. Ud over undervisningen på holdene deltager kursisterne i morgen- og aftenarrangementerne samt det musikalsk poetiske arrangement fredag formiddag den 11. april. Hele Ollerupkurset er samlet på i alt 40 undervisningslektioner.

Kursusdeltagere som ønsker at tage PD modulet "*Grundtvig og Kolds ideverden*", skal benytte sig af et særligt ansøgningskema til optagelse på den pædagogiske diplomuddannelse. Skemaet kan downloades fra www.dfl-ollerup.dk/videreuddannelse eller fås ved henvendelse til Den frie Lærerskole.

Indkvartering

Der er generelt et ønske om at bo på Den frie Lærerskole, hvor kurset finder sted.

Ud over værelserne i skolens kursusafdeling, har vi rådighed over forskellige indkvarteringsmuligheder som:

- Elevværelser på Den frie Lærerskole – typisk praktikanter, der udlejer deres værelser. Ved indkvartering på elevværelser må man være indstillet på at dele gangarealer, bad og toilet med husets øvrige beboere.
- Mulighed for billig indkvartering på sovesal hvor der overnattes på madrasser i et klasseværelse med adgang til bad og toilet.
- Privat indkvartering i Ollerup og nærmeste omegn hos gode venner af skolen med hus- og hjerterum.

I kan også helt fravælge logi, hvis I har andre overnatningsmuligheder.

NB: Kursusdeltagere, der bytter værelser med praktikanter, skal ikke bestille indkvartering igennem Den frie Lærerskole, men kan blot lave gensidig aftale med den lærerstuderende.

Kursusprisen

Pris for kurset kr. 6.850. Af dette beløb udgør den obligatoriske undervisningsafgift kr. 4.422, og kr. 2.428 dækker kost og logi.

Rabat:

Hvis en skole har mere end én deltager med på Ollerupkurset, reduceres prisen med kr. 500 for hver anden deltager. De skoler der har en årspraktikant fra Den frie Lærerskole ansat, får en reduktion i kursusprisen på kr. 750.

Lærerne fra skoler i Dansk Friskoleforening kan søge om tilskud i Understøttelsesfonden under Dansk Friskoleforening. Ansøgningsblanket findes på Friskoleforeningens hjemmeside: **www.friskoler.dk**.

Tilmelding

Tilmeldingsfristen er fredag den 10. januar 2014. På tilmeldingssedlen skal man angive 1., 2. og 3. prioritet. Vi tilstræber at opfylde 1. prioriteterne, men flytninger til andre hold kan komme på tale. I disse tilfælde vil det ske med hensyntagen til deltagerens 2. og 3. prioritet. Kursisterne vil senest i uge 6 modtage besked om, hvilke hold de er placeret på.

Framelding og afbestilling af værelse: Ved framelding senere end fredag den 28. februar hæfter deltagerne for hele kursusprisen. Den samme regel gælder også for afbestilling af værelse.

ELEKTRONISK TILMELDING

ELEKTRONISK TILMELDING

